

T.

Templa honoranda.

Locus est Dominus ad Moysen dicens: Facies labium aeneum ad lavandum, & missa aqua, lavabunt in eo Aaron & filii ejus manus suas ac pedes, quando ingressuri sunt tabernaculum testimonii. *Exod. 30.*

Non licebat, nisi paucis, intrare tabernaculum, nec vasa ipsius tangere. *Num. 4.*

Diligentior & ferventior fuit Salomon in ædificatione templi Dei, quam in ædificatione domus propriæ. Nam domum Dei complevit septem annis, domum vero propriam tredecim annis. Præterea citius cepit ædificare templum quam domum suam. *3. Reg. 6.*

Magnam facit Salomon solennitatem in ædificatione templi. *3. Reg. 8.*

Præcepit Jojada Pontifex, ut Athalia educeretur extra templum, & non occideretur in templo Domini. *4. Reg. 11.*

Magnam curam videbatur Dominus habere de templo, quando præcepit Cyro regi Persarum, ut ædificaret ei domum in Jerusalem. Et intelligitur de domo materiali, sicut patet in textu. Et hoc per Isaiam ante prædictum fuerat per 200. annos. *1. Esd. 1. Isa. 45.*

Rever-

Reversi de Babylonica captivitate Judæi prius ceperunt ædificare templum, quam muros civitatis: Licet multos haberent inimicos, de quibus die ac nocte timebant. *1. Esd. 3.*

Commendatur Tobias, quia ibat in Jerusalem ad templum Domini, & ibi orabat Dominum. *Tob. 1.*

Obienta victoria de inimicis, qui contaminaverunt templum, dixit Judas & fratres ejus, antequam de domibus propriis aliquam facerent mentionem: Ecce contriti sunt inimici nostri, ascendamus nunc mundare sancta, & renovare. *1. Mach. 4.*

Rex Demetrius statuit, quod quicumque confugerit in templum, quod est Jerosolymis, & in omnibus finibus ejus, obnoxii regi in omni negotio, dimittantur. *1. Mach. 10.*

Euntibus Judæis ad bellum contra Nicanoris exercitum, erat pro uxoribus & filiis, item pro fratribus & cognatis minor sollicitudo, maximus vero & primus pro sanctitate timor erat templi. *2. Mach. 15.*

Quadragesimo die voluit Dominus in templum deferri & offerri. *Luc. 2.*

Item duodecim annorum factus, disputans in templo fuit inventus. *Eodem.*

Postea de templo vendentes & ementes pluries ejecit. *Matth. 21. Marc. 11. Luc. 19. Joan. 2.*

Idem in templo frequenter docuit, & miracula quædam fecit. *Matth. 21. Marc. 1. & 12. Luc. 19. & 21. Joan. 7.*

K k 5

Arguit

Arguit Dominus pharisæos, qui dicebant, aurum templi sanctius esse templo. *Matth. 23.*

Recepto sancto Spiritu, Petrus & Joannes ascenderunt in templum, ad horam orationis nonam. Et tunc factum est primum saninitatis miraculum, quod factum fuit post ascensionem Domini. *Act. 3.*

Angelus Domini per noctem, aperiens januam carceris & abducens Apostolos, dixit. Ite, & stantes loquimini in templo omnia verba vite ejus. *Act. 5.*

Commendatur Eunuchus ille Candacis reginæ Æthiopum: quia de Æthiopia venit adorare in Jerusalem. Sed nota, quod etiam sedens in curru, legebat Isaiam prophetam. Quod est contra multos, qui cunctes ad loca sancta, non legunt vel referunt sacra documenta, sed multiplicant vana verba. *Act. 8. Ibid.*

Quamvis Judæi gravi odio persequerentur Paulum, tamen in templo noluerunt occidere, sed traxerunt eum extra templum, ut foris occiderent. *Act. 21.*

Tentatio Dei per hominem.

Abraham ingrediens Ægyptum, prudenter tacentem Saram esse uxorem suam: ne si hoc dixisset, seipsum & illam discrimini commississet. *Gen. 12. Et 20.*

Et Isaac similiter, nisi autem sic fecisset, Dominum quodammodo tentasset, ut dixit Augustinus. *Gen. 26.*

Multo-

Multoties tentaverunt Dominum filii Israel in deserto. *Num. 14.*

Superati filii Israel a Philistæis dixerunt, quare percussit nos Deus coram Philistim, & duxerunt fecum arcem Domini ad prælium, quæ capta fuit, & illi magna plaga percussit. *1. Reg. 4.*

Sciebat David se esse unctum in regem, & quod deberet regnare post Saul, juxta id, quod promiserat Samuel, non tamen mittebat se discrimini, sed faciebat ad sui custodiam, quod poterat. *1. Reg. 22.*

Cum magnus piscis invassisset Tobiam, non expectavit, quod angelus cum liberaret, qui tamen velociter hoc facere potuisset, sed apprehendit branchiam ejus, & traxit eum in secum. *Tob. 6.*

Ozias statuit cum populo, ut transactis quinque diebus, nisi veniret adjutorium, traderent se Holoferni: Dixit autem Judith presbyteris civitatis: & qui estis vos, qui tentatis Dominum? non est iste sermo, qui misericordiam provocet. *Judith. 8.*

Tentatus Dominus a diabolo, ut ipse se de pinnaculo templi præcipitaret, respondit: Non tentabis Dominum Deum tuum: poterat enim aliter descendere. *Luc. 4. Matth. 4.*

Pharisæi volentes capere Jesum in sermone, fecerunt ab eo quæri, utrum liceret dare tributa Cæsari an non. Cognita Jesus nequitia eorum, ait: quid me tentatis hypocritæ &c. *Matth. 22.*

Cum

Cum eiecisset dæmonium Dominus, & loqueretur mutus, quidam tentantes, signum de celo quærebant ab eo. *Luc. 11.*

Dure increpando dixit Petrus Saphiræ uxorî Ananiz: quid conspirastis inter vos, ut tentaretis Spiritum Domini? *Act. 5.*

De re, quam Paulus potuit per humanam industriam facere, nolebat miracula expectare. Unde apud Damascum cum insidiarentur ei Judæi, fecit se per murum in sporta dimitti. *Act. 9.*

Item cum astrictum lorîs vellet tribunus eum facere torqueri, dixit se esse civem Romanum: rursum dixit se esse Phariseum, ut poneret diffensionem inter Judæos: & cum haberet iniquum judicem, Cæsarem appellavit. *Act. 22. 23. & 25.*

Tentatio hominis per Deum.

Tentavit Deus Abraham, & dixit ad eum, tolle filium tuum. *Gen. 22.*

Dixit Dominus ad Moysen: Ecce ego plenum vobis panes de celo, egrediatur populus & colligat &c. sequitur: Ut tentem eum, utrum ambulet in lege mea vel non. *Exod. 16.*

Loquente Domino cum Moysè, cunctus populus audiebat voces & lampades, & sonitum buccinæ, montemque fumigantem, & perterriti ac pavore percussi, dixerunt Moysi: Loquere tu nobis &c. & ait Moyses: Nolite timere, ut enim probaret vos, venit Deus, & ut terror illius esset in vobis, & non peccaretis. *Exod. 20.*

Non

Non delevit Dominus penitus gentes omnes de terra promissionis, ut in ipsis experiretur Israel, utrum custodiret ejus mandata. *Judic. 2.*

Dereliquit Dominus Ezechiam, ut tentaretur, & nota fierent omnia, quæ erant in corde ejus, quando venerant nuntii regis Babylonis ad eum. *2. Paral. 32.*

Postquam Tobias fuerat excecatus, dicitur ibi: Hanc autem tentationem ideo Deus fieri permittit, ut posteris daretur exemplum patientiæ ejus. *Tob. 2.*

Dixit Judith, loquens de filiis Israel, quos illo tempore Holofernes destruere cogitabat: Memores esse deberent, quia tentati sunt patres nostri, ut probarentur, si vere colerent Deum. *Judith. 8.*

Propter gravissimas tribulationes, quas passus est Job, ipse dicebat de seipso: probavit me quasi aurum, quod per ignem transit. *Tob. 23.*

Petebat David a Domino dicens: Proba me Domine & tenta me. Domine probasti me &c. *Psal. 25. & 138.*

Ambulans Dominus Jesus super aquas jussit Petrum venire ad se. Videns autem ventum validum, timuit. *Matth. 14.*

Dixit Dominus ad Philippum: unde ememus panes, ut hi manducent? hoc autem dicebat tentans eum. *Joan. 6.*

Petrus ait: modicum nunc oportet contrariari in variis tentationibus, ut probatio vestræ fidei

fidei multo pretiosior auro, quod per ignem probatur, inveniatur in laudem &c. *1. Pet. 1.*

Tentatio diaboli.

Serpens callidus ad tentandum, imo diabolus in serpente, humanum genus ex parte debiliorum, & ad peccandum promptiorum aggressus est. Non enim Adam primum tentavit sed Evam. Item explorando a longe incepit, non statim comedere vitium fructum ex abrupto suavit.

Item negavit poenam secutam pro mandati transgressione, & magna bona asseruit asutura pro una tali comestatione. *Gen. 3.*

Spiritus mendax frequenter in tentatione mentitur. Unde dixit Eva: Nequaquam moriemini. Ita dixit Salvatore, cum ostendisset ei omnia regna mundi: Mihi tradita sunt, & cui volo, do illa. *Eodem Luc. 4.*

Tum & scripturam Saram perverse allegat; dixit enim Domino angelorum: Angelis suis mandavit de te, &c. *Matth. 4.*

Confurrexit Sathan contra Israel, & incitavit David, ut numeraret Israel. *2. Paral. 21.*

Petivit Sathan a Domino, ut Job tangere- tur in rebus, & liberis, & corpore. In quo potest notari & calliditas, & malignitas, & infirmitas inimici. *Job. 1, 2.*

Non expedit tentationes suas revelare alicui homini, quem credit tentatum de simili peccato fore, sed magis alicui discreto & sancto, qui eum

eum confortet in bono. Unde duo senes, quando sibi invicem concupiscentiam suam indicaverunt, ad pejus provocati fuerunt. *Dan. 13.*

Tentatio Domini nos instituit ad vincendum omne genus tentationis. Fuit enim tentatus a tribus, ad quae omnia possunt tentamenta reduci. Et nota, quod non per potentiam, sed per scripturam tentatorem vicit. *Matth. 4. Luc. 4.*

Ait Dominus Simoni Petro, instante passione sua: Ecce Sathan expetivit vos, ut cribraret sicut triticum, ego autem rogavi pro te. *Luc. 22.*

Diabolus misit in cor Judae, ut traderet Dominum Jesum Christum. *Joan. 13.*

Dixit Petrus Ananiae: Cur tentavit Sathanas cor tuum mentiri Spiritui sancto, & fraudare de pretio agri? *Act. 5.*

Testimonium falsum.

Praecipit Deus per Moysen: Non suscipies vocem mendacii, nec junges manum tuam, ut pro impio dicas falsum testimonium. *Exod. 23, 1.*

Falforum testium criminationibus Naboth innocens lapidibus obruitur, ejusque vinea a Rege Achab & impia Jezabel rapitur: ipsi autem testes falsi ignominiose trucidantur. *3. Reg. 21.*

Falsi testes innocentem Sufannam adulterii insimulant: falsitatis autem convicti, lapidibus obruuntur. *Dan. 13, 34.*

Principes Sacerdotum & omne consilium querebant falsum testimonium contra Jesum, ut eum morti traderent, & ipsi male perirent. *Matth. 26, 59.*

Novissime venerunt duo falsi testes contra Jesum, & dixerunt: Hic dixit: possum destruere templum Dei, & post triduum reedificare illud. Jesus autem ad omnia tacebat. *Matth. 26, 60.*

Milites, accepta pecunia, Christum, quem a morte resurgentem suis oculis conspexerant, a discipulis noctu clam sublatum per urbem proclamarunt. *Matth. 28, 12.*

Seniores & Scribæ contra Stephanum falsos testes submiserunt, quorum calumniis blasphemie convictum occiderunt. *Act. 6, 11.*

Timor Dei.

Usque ad beatitudinem confirmatam non potest esse securitas. Nam & angeli in caelo empyreo, & primi parentes in terrestri paradiso peccaverunt. *Gen. 3.*

Loth inter peccatores pessimos bonus fuit, & exiens inde cum filiabus propriis in monte peccavit. *Gen. 19.*

Defectus timoris Divini est causa peccati, ideo dixit Abraham ad Abimelech: Cogitavi me-

mecum dicens: Forfitan non est timor Dei in loco isto, & interficiet me. *Gen. 20.*

Timuerunt obstetrices Dominum, & ædificavit illis domos. *Exod. 1.*

Voluit Dominus filiis Israel multum timorem incutere, ideo cum tonitruis, & igne, & signis terribilibus legem dedit. *Exod. 20.*

Non debet homo confidere in probitate parentum; Abraham enim plures habuit malos filios, unum bonum.

Samuel habuit duos, ambo fuerunt mali. David etiam multos malos. Salomon habuit unum malum & stultum. Et de multis aliis invenitur exempla. *1. Reg. 8.*

Post transitum maris rubri, & submersio- nem exercitus Pharaonis dicitur: Timuit populum Dominum, & crediderunt Domino, & Moyfi servo ejus. *Exod. 14.*

Abdias dispensator domus Achab timebat Dominum Israel valde, nam cum interficeret Jezabel prophetas Domini, tulit ille centum prophetas, & abscondit eos, & pavit. *3. Reg. 18.*

Homines, quos misit rex Babylonis ad habitandum Samariam, non timebant Dominum, & immisit eis Dominus leones, qui interficiebant eos. *4. Reg. 17.*

Constituit Josaphat iudices in cunctis civitatibus Juda, præcipientis eis inter cætera: Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia facite. Non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas. *2. Paral. 19.*

Tobias senior ab infantia filium suum timere Dominum docuit, & timentes Deum ad convivium suum fecit vocari. Sequitur: Plus timens Deum quam regem, rapiebat corpora occisorum, & sepeliebat. *Tob. 3.*

Tobias junior & amici sui cum timore Domini nuptiarum convivium exercebant. *Tob. 9.*

Confitendo in oratione Domino, dicebat Sara filia Raguelis: Vrum cum timore tuo, non cum libidine mea consensu accipere. *Tob. 3.*

Erat Judith in omnibus vidua famosissima, quoniam timebat Deum valde, nec erat qui loqueretur de ea verbum unum malum. *Judith. 3.*

Inter alia, de quibus commendatur Job, signanter tangitur timor Dei. Cap. 1. & 2. Unde ipse dixit: Semper enim tumentes quasi super me fluctus timui Deum. *Job. 31.*

De muliere forti dicitur specialiter: Mulier timens Deum ipsa laudabitur. *Prov. 31.*

Cum plagis perimeretur Eleazarus, ait: Domine, tu scis, quia cum a morte possem liberari, duos corporis sustineo dolores: secundum animam vero, propter timorem tuum, libenter hæc patior. *2. Mach. 6.*

Commota tempestate magna, nauæ, cum quibus erat Jonas, miserunt ipsum in mare, & stetit mare a furore suo, & timuerunt viri timore magno Dominum, & immolaverunt hostias, & voverunt vota Domino. *Jonæ 1.*

Si timendus est aliquis Dominus, quia potest multa bona donare, multo magis summe timendus est Deus, quia summa bona donare

po-

potest. Unde Tobias: Noli timere fili, multa bona habebimus, si timuerimus Deum. Et quia potest mala inferre, propter hoc Christus dicit: Timete eum, qui potest animam & corpus perdere in gehennam. *Tob. 3. Matth. 10.*

Si graviter est punitus servus ille, qui talentum sibi creditum non multiplicavit, sed ligatum in sudario integrum reportavit, quid fiet de illo, qui omnia dissipat luxuriose vivendo, & quantum in ipso est Dominum impugnando. *Luc. 19.*

Valde graviter punientur illi, qui opera iniquitatis & nequitie perpeterunt. Quod ex hoc apparet, quod ita confunduntur, qui opera misericordie non fecerunt. Ite, dicitur, maledicti. *Matth. 25.*

Simeon erat homo justus, & timoratus, expectans redemptionem Israel. *Luc. 2.*

Viri timorati curaverunt Stephanum a Judæis lapidatum, & fecerunt planctum magnum. *Act. 8.*

Post conversionem Pauli scriptum est: Ecclesia edificabatur, ambulans in timore Domini, & consolatione Spiritus sancti replebatur. *Act. 9.*

Occasione Cornelii Deum timentis, dixit Petrus: In omni gente, qui timet Deum, & operatur justitiam, acceptus est illi. *Act. 10.*

Timor, quo mali timent bonos.

Dixit Abimelech ad Abraham: Deus tecum est in universis, quæ agis. Jura ergo per Deum, ne mihi noccas. *Gen. 21.*

L 1 2

Ægy.

Ægyptii persequentes filios *Israel*, qui ibant per medium mare, dixerunt: Fugiamus *Israel*, Deus enim pugnat pro eis. *Exod.* 14.

Videns *Saul*, quod Dominus esset cum *David*, cepit timere eum. 1. *Reg.* 18.

Princeps quinquagenarius, qui tertio venit ad *Eliam*, reverenter locutus est ei. Quod quia non fecerant duo alii, fuerunt ab igne desuper veniente consumpti. 4. *Reg.* 1.

Factum est cum completus esset murus *Jerusalem*, ut timerent universæ gentes, quæ erant in circuitu. 2. *Esd.* 6.

Cecidit timor *Judæ* & fratrum ejus, & formido super omnes gentes in circuitu eorum, & pervenit nomen ejus ad regem. 1. *Mach.* 3.

Audierunt adversarii, quia paratus est *Jonathas* cum suis in bello, & timuerunt, & formidaverunt in corde suo. 1. *Mach.* 12.

Postquam *Lysias* fuit debellatus a *Juda Machabæo*, voluit pacem facere cum eo, & promisit confensurum se omnibus, quæ justa erant, quasi ad voluntatem *Judæ*. 2. *Mach.* 11.

Herodes metuebat *Joannem*, sciens eum virum justum & sanctum, & custodiebat eum. *Marc.* 6.

Post terribilem mortem *Ananiæ* & *Saphiræ*, erant omnes discipuli in porticu *Salomonis*: cæterorum autem nemo audebat se illis conjugere, sed magnificabat eos populus. *Act.* 5.

Cum *Paulus* & *Silas* essent in carcere pariter positi, & pedes eorum ligno stricti, subito tertiæ motus factus est magnus. Custos autem

car-

carceris tremefactus procidit *Paulo* & *Silæ* ad pedes, & ait: Domini, quid me oportet facere, ut salvus sim? *Act.* 16.

Traditiones Ecclesiasticæ.

Cum *Jeremias* Rechabitis vinum apponeret, noluerunt illud bibere, dicentes: Pater noster præcepit nobis, dicens: Non bibetis vinum vos, & filii vestri usque in sempiternum. Hinc magnam apud Deum gratiam promeruerunt, quod parentum traditioni obederint. *Jerm.* 35.

Moyfes remisit *Israelitas* ad traditiones majorum, dicens: Memento dierum antiquorum, cogita generationes singulas, interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi, majores tuos, & dicent tibi. *Deut.* 32, 7.

David clare se traditionibus edoctum pronuntiat, cum ait: Deus, auribus nostris audivimus. Patres nostri annuntiaverunt nobis opus, quod operatus es in diebus eorum, & in diebus antiquis. *Psal.* 43, 1.

Paulus, electo *Sila*, profectus est, traditus gratiæ Dei a fratribus. Perambulabat autem *Syriam* & *Ciliciam*, confirmans *Ecclesias*, præcipiens custodire præcepta *Apostolorum* & *Seniorum*. *Act.* 15, 40.

Cum *Paulus* & *Silas* pertransissent civitates, tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab *Apostolis* & *senioribus*, qui erant *Jerosolymis*. *Act.* 16, 4.

Paulus monet Theſſalonicenſes: ſtate, & tenete traditiones, quas didiciftis per ſermonem, ſive per epiſtolam noſtram. 2. *Theſſ.* 2. 14.

Item laudat Corinthios, quod ea, quæ illis tradidiſſet, ſedulo tenerent. 2. *Cor.* 11. 2.

Tribulatio, & ejus utilitas.

Plus crevit Joſeph in exilio in terra paupertatis ſuæ, quam creviſſet inter fratres ſuos in terra natiuitatis ſuæ. *Gen.* 41.

Fratres Joſeph locuti ſunt ad inuicem: Merito hæc patimur, quia peccaviſſimus in fratrem noſtrum; idcirco venit ſuper nos tribulatio. *Gen.* 42.

Filii Iſrael creverunt ex oppreſſionibus & tribulationibus Pharaonis. Quanto opprimebant eos Aegyptii, tanto magis multiplicabantur & creſcebant. *Exod.* 1.

Aſſicti filii Iſrael a ſerpentibus ignitis, diſcixerunt ad Moſen: Peccaviſſimus, quoniam locuti ſumus contra Dominum & contra te &c. Antequam vero Dominus illis ſerpentes immitteret, nec peccatum ſuum recognoſcebant, nec divinum auxilium poſtulabant. *Num.* 21.

Toto tempore principatus Joſue, quando filii Iſrael graviffima prælia habuerunt, non leguntur a Domino reſceſſiſſe, ſed cito poſt, quando in abundantia & quiete fuerunt. *Joſue.* 1.

Audierunt filii Iſrael, quod Philiftæi eſſent congregati, ut venirent contra eos, & timen-

tes diſerunt Samueli: Ne ceſſes pro nobis clamare ad Dominum. 1. *Reg.* 7.

Fugiens David a facie Abſalon, ſervo ſuo maledicente ſibi, patiens fuit. Sed obrepta victoria ſuperbivit, quando juſſit populum numerari. 2. *Reg.* 16. & 24.

Videns David Dominum propter peccatum elationis ejus iratum, humiliter recognovit culpam ſuam, & petiit, ut ipſemet puniretur, & populo parceretur. *Ibidem.*

Eliam, fugientem reginam Jezabel perfequentem, Angelus Domini confortavit, & panem & aquam ei oſtendit. 3. *Reg.* 19.

Pane tribulationis & aqua anguſtiæ juſſus eſt Michæas propheta ſuſtentari in carcere. Propterea, quia noluit Achab juxta ſuam voluntatem reſpondere. 3. *Reg.* 22.

Voluit Dominus ut viri Judæ affligerentur a rege Aegypti, ut ſcirent diſtantiam ſervitutis divinæ & ſervitutis regni terrarum. 2. *Paral.* 12.

Poſtquam Manaſſes anguſtius eſt, oravit Dominum, cum eſſet victus in Babylone, & egit pœnitentiam valde coram Domino, & exaudivit Dominus orationem ejus. 2. *Paral.* 33.

In tribulationis tempore clamaverunt ad te, & tu de cælo exaudiviſti eos, & ſecundum miſerationes tuas multas dediſti ſalvationes. 2. *Eſd.* 9.

Permittente Deo, poſt bona opera Tobias fuit cæcatus, & deinde deriſus eſt ab illis, qui eum debuerant conſolari. Sed poſtea Dominus multipliciter conſolatus eſt eum. *Tob.* 3.

De populo suo loquens Judith, dixit: Memores esse debetis, quando Abraham pater vester tentatus est, & per multas tribulationes probatus, Dei amicus effectus est. *Judith. 8.*

Tribulationes sustinuit Job in anima uxoris, & amicorum suorum opprobria & contumelias, quæ ipsum ad tristitiam provocare deberent, in corpore gravissimas infirmitates, quæ totum corpus a planta pedis usque ad verticem occupabant. In amissione rerum & liberorum. In subtractione solatii, quia anhelitum uxor ejus abhorrebat. Alii etiam juvenes, seu viles homines, ipsum deridebant, & ejus faciem conspuebant. *Job. 30.*

Sanctificatus in utero Jeremias & prophetiæ spiritu plenus, dicebat de se, quod erat vir rixæ, & discordiæ in universa terra, & quod omnes maledicebant ei. *Jer. 16.*

Pro veritate vero, quam populo prædicabat, fuit quandoque percussus, pluries incarceratus *Cap. 38.* Et tandem ab ipso populo lapidatus. *Jer. 36.*

Exul Ezechiel in Chaldæa, in medio captivorum, vidit mirabiles Dei visiones. Per quod patet, quoniam in tribulationibus frequenter Deus hominem consolatur. *Ezech. 1. & deinceps.*

Bene apparet, Dominum esse cum homine in tribulatione, per illos socios Danielis, cum quibus vidit Nabuchodonosor quartum, similem filio Dei. *Dan. 3.*

Na-

Nabuchodonosor in prosperitate fuit arrogans & superbus, ideo ejectionibus ab hominibus & in bestiam mutatus; recuperavit autem sensum, quem amiserat in honore elatus, & laudavit altissimum, quem blasphemaverat prius. *Dan. 4.*

Tantum, vel amplius laudatus fuit Deus ex trium puerorum patientia, quam habuerunt in fornacis tribulatione, quam ex Danielis sapientia, quam habuit in somniorum expositione seu interpretatione. *Dan. 2. & 3.*

Susanna in condemnatione mortis posita, nec habens recursum ad humanum adiutorium, flens respexit ad cælum, sicut avis in terra ab hominibus & canibus circumcineta non habet refugium, nisi elevet se in altum. *Dan. 13.*

Post obitum Judæ Machabæi emerferunt iniqui, & facta est fames valida, & abstulit Bacchides impius Dominos regionis, & facta est tribulatio magna in Israel. *1. Mach. 9.*

Decretum exiit contra Judæos tam iniquum, ut omnes trucidarentur, qui sacrificare nolabant. Erat ergo Judææ miseria magna. *2. Mach. 6.*

Antiochus, cum esset sanus, fuit crudelis homicida, superbus: postea percussus a Deo gravissima & insanabili plaga, propositum & verba mutavit. *2. Mach. 9.*

Natus in mundo cito passus est Dominus pressuram mundi: ita quod Joseph accepit eum & matrem ejus, & fugit in Ægyptum. De

L 5

mul-

multis afflictionibus & injuriis, quas passus est, require in Tit. De Patientia. *Matth. 2.*

Apostoli præcepto magistratum flagellati ibant gaudentes, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati. *Act. 5.*

Quanquam vero Paulus tunc non esset cum illis, tamen ipse postea de se dixit: Gloriamur in tribulationibus. Et ad Corint. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi. *2. Cor. 12.*

Lapidato a Judæis Stephano, facta est magna persecutio in Ecclesia, quæ erat Jerosolymis, ac omnes dispersi sunt per regiones Judææ & Samariæ, præter Apostolos. Sed nota, quod multum profuit ad divulgationem Evangelii. *Act. 8.*

Haberi potest ex Actibus Apostolorum, quot Paulus tribulationes seu persecutiones passus est, post conversionem suam. *Act. 9. & seq.*

Consilium fecerunt Judæi, ut interficerent eum nocte, parabantur insidiæ, & dimissus est in sporta per murum. *Act. 9. 2. Cor. 11.*

Cum essent in Antiochia Pisidiæ Paulus & Barnabas, disseminaverunt verbum Dei per universam regionem. Judæi excitaverunt persecutiones in eos, & ejecti sunt de finibus Israel. At illi, excusso pulvere pedum in eos, venerunt Iconium. *Act. 13.*

In civitate Lystris propter hominem claudum, quem curavit Paulus, in tanto honore fuerunt, quod homines illis sacrificare voluerunt. Supervenerunt autem quidam Judæi, & per-

& persuaserunt turbis, lapidantesque Paulum, traxerunt extra civitatem, astimantes eum mortuum esse. *Act. 14.*

Deinde in Macedonia occasione puella, a qua Paulus ejecit spiritum Pythonom, Domini illius doleptes de quæstu amisso, apprehenderunt Paulum & Silam socium ejus, & dixerunt, eos esse turbatores civitatis. Magistratus autem jussit eos virgis cædi, & in carcerem mitti, & pedes eorum ligno stringi. *Act. 16.*

Postea apud Thesalonicam, cum multi credidissent, zelantes Judæi concitaverunt per quosdam malos homines civitatem, fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum & Silam in Berrhæam. Ubi cum multi Verbum Dei suscepissent, Judæi, hoc cognito, venerunt illuc, commoventes multitudinem & turbantes: statimque Paulum dimiserunt fratres, & per mare deduxerunt Athenas. *Act. 17.*

Apud Corinthum quoque instabat verbo Paulus, testificans Judæis esse Christum Jesum. Contradictibus autem illis & blasphemantibus, excutens vestimenta sua, dixit ad eos: Sanguis vester super caput vestrum. *Act. 18.*

Gallione autem proconsole Achajæ, insurrexerunt uno animo Judæi in Paulum, & adduxerunt eum ante tribunal, dicentes: Quod hic homo contra legem persuadet hominibus colere Deum. *Ibidem.*

Existente Paulo Ephesi, & fiducialiter loquente Verbum Dei, & multa ibidem miracula faciente, Demetrius quidam argentarius, faciens

ciens ades Dianæ, convocatis artificibus, concitavit maximam turbationem adversus Paulum, quem dicebat avertere turbam a cultu Deorum. His auditis repleti sunt ira, & clamaverunt, dicentes: Magna Diana Ephesiorum. *Act. 19.*

Paulo navigante de Græcia in Syriam, factæ sunt ei insidiæ a Judæis, habuitque consilium, ut reverteretur per Macedoniam: comitati sunt autem eum multi fratres de diversis locis. *Act. 20.*

Quidam Judæi Asiani, cum vidissent in templo Paulum, concitaverunt omnem populum, & iniecerunt manus in eum, clamantes: Viri Israelitæ adjuvate. Et apprehendentes Paulum, trahebant extra templum. Quærentibus autem illis eum occidere, nunciatum est tribuno, quod tota confunderetur Jerusalem, qui assumptis militibus, decurrit ad illos. Videntes autem tribunum & milites, cessaverunt percutere Paulum. Tunc apprehendit tribunus eum, & jussit alligari catentis duabus. *Act. 21.*

Vociferantibus Judæis adversus Paulum & projicientibus vestimenta sua, & pulverem jaçantibus in aerem, jussit eum tribunus duci in castra, & flagellis cædi, & torqueri, ut scirent, propter quam causam acclamarent ad eum. *Act. 22.*

Cum esset Paulus a tribuno detentus, Judæi plus quam 40. dixerunt principi sacerdotum: Devotione devovimus nos nihil gustaturos, donec occidamus Paulum. Nunc ergo faciatis, ut adducatur, & nos, priusquam appropin-

quet,

quet, parati sumus occidere illum. Sed tribunus a nepote Pauli monitus, fecit eum ad Felicem præsidem cum manu forti & tutela deduci. *Act. 23.*

Existens coram Felice præside Paulus, fuit a Judæis tanquam seditiosus & pestifer accusatus, qui cum eum & Judæos frequenter audisset, & tempus ita transisset, habuit quendam Festum nomine, suo loco Cæsareæ successorem. Volens autem Felix gratiam præstare Judæis, reliquit Paulum vincitum, a quo judice Festo Paulus sentiens se gravari, Cæsarem appellavit. *Act. 25.*

Postea (supple post appellationem) Romanam catena vincitum, & tempore hyemali naufragium passus, multas tribulationes & angustias toleravit. *Act. 27. & 28.*

Paulus & Barnabas hortabantur, ut permanerent in fide, quia per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. *Act. 14.*

De seipso scribens Apostolus ait: Nolumus vos ignorare fratres de tribulatione nostra, quæ facta est in Asia, quia supra modum gravati sumus, supra vires nostras, ut tæderet nos etiam vivere. *2. Cor. 1.*

Cum venissemus Macedoniam, nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus. Foris pugnae, intus timores. *2. Cor. 7.*

Commendans Apostolus Thessalonicenses ait: Vos imitatores nostri facti estis & Domini, acci-

acci-

accipientes verbum in tribulatione multa, cum gaudio Spiritus sancti. 1. *Theff.* 1.

Ab adventu Spiritus sancti in discipulos usque ad tempus illud, quo sub Domitiano Joannes Apostolus fuit in exilium relegatus, fluxerunt anni circiter 50. nec toto illo tempore legitur, tot & tantas consolationes divinas habuisse, quot habuit modico tempore, quo tribulationem perpeffus est: sicut apparet *Apoc.* 1. *Apoc.* 1. & per totum.

Tyranni.

Varias advenit nequitas Pharaö, ut posset extinguere, vel ad numerum parvum redigere filios Israel. Imprimis eos duris laboribus præcepit affligi: deinde masculos occidi, postea eos mandavit in fluvium projici, & feminas reservari. Primo simpliciter dixit Pharaö: Nescio Dominum, & Israel non dimittam. Deinde concessit dicens: Ite, sacrificate Domino in terra hac. *Exod.* 1. usque ad *Exod.* 10.

Postea dimittere eos voluit, ut sacrificarent Domino in deserto. Veruntamen longius ne abirent, postmodum voluit, ut viri irent, dum tamen oves & armenta dimitterent. *Eodem.*

Postquam intellexit Pharaö, quod filii Israel voluerunt sacrificare Domino, durius afflixit eos. *Exod.* 5.

Se

Septuaginta reges, amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant reliquias sub mensa Adonibezec. *Judic.* 1.

Abimelech filius Gedeonis, usurpato dominio super populo, 70. viros fratres suos occidit super lapidem unum. *Judic.* 9.

Post multa beneficia a David percepta, Saul quæsit eum ad mortem, & occidit 85. viros, portantes Ephod. 2. *Reg.* 22.

Virum Dei, argumentem Jeroboam pro altari sacrilego, quod construxerat, præcepit ipse Jeroboam apprehendi. 3. *Reg.* 13.

Jezabel fecit Eliam ad mortem quæri, quia propheta Baal fecit occidi. 3. *Reg.* 19.

Naboth Israelites lapidatus fuit, procurante Jezabel, & fecit falsos testes contra illum produci. 3. *Reg.* 21.

Achab rex Israel fecit poni Michæam prophetam in carcerem, & sustentari pane tribulationis & aqua angustiae. 3. *Reg.* 22.

Cum factum esset Verbum Domini in manu Jehu prophetae contra Baasa regem Israel, & contra domum suam, occidit prædictum prophetam. 3. *Reg.* 16.

Manasses rex Juda sanguinem innoxium effudit, & implevit Jerusalem cruore innocentum. 4. *Reg.* 21.

Cum reversus esset Sennacherib fugiens a Judæa, ob plagam, quam contra eum fecerat Deus propter blasphemiam suam, iratus multos Judæos occidit &c. *Tob.* 1.

Na

Nabuchodonosor dixit Holoferni: Non par-
ceat oculus tuus ulli regno. *Judith. 2.*

De Holoferne vero postea legitur: Quod
tantus metus illis provinciis incubuit, ut uni-
versarum urbium habitatores exirent obviam
venienti, excipientes eum cum coronis & lam-
padibus, ducentes choros in tibiis & tympanis,
nec tamen ista facientes ferositatem pectoris ejus
mitigare potuerunt. *Judith. 3.*

Quia Mardocheus superbissimo Aman ge-
nua non flectebat, magis elegit Aman procura-
re omnes Judæos occidi, quam parere uni soli.
Esh. 3.

Ad petitionem principum populi, præcepit
Sedecias rex Juda, Jeremiam prophetiam
mitti in lacum, in quo non erat aqua nec lu-
men. *Jerem. 38.*

Rex Babylonis occidit filios Sedeciae regis
Juda in oculis ejus in Reblatha, oculos quoque
ejus eruit, & vinxit eum compedibus, ut ad-
duceretur in Babylonem. *Jerem. 39.*

Nabuchodonosor rex Babylonis in furorem
versus præcepit, ut perirent omnes sapientes
Babylonis: pro eo scilicet, quod non poterant
ei somnium, quod viderat, indicare. *Dan. 2.*

Mira crudelitas fuit, cum Nabuchodonosor
rex Babylonis fecit focios Danielis in fornacem
ignis ardentis mitti. *Dan. 3.*

Antiochus ascendit Jerosolymam, & fecit
cædem hominum, & effuderunt sanguinem in-
nocentem per circuitum sanctificationis Jerusa-
lem, & multa &c. *1. Mach. 1.*

Com.

Comprehendit exercitus Antiochum filium
Antiochi & Lyfiam, & deduxit eos ad Demet-
rium, qui voluit videre eos, & occidit eos
exercitus. *1. Mach. 7.*

Tryphon cepit Jonatham proditoris, cum-
que teneret eum, petit pro ejus liberatione
200. talenta argenti, & duos filios ejus pro ob-
sidibus. Quos cum haberet, occidit nequissime
patrem cum filiis. *1. Mach. 13.*

Rogatus a Menelao Andronicus, & per
munera, quæ accepit ab eo, corruptus, occi-
dit Oniam summum sacerdotem. *2. Mach. 4.*

Rex Antiochus Menelam hominem sacri-
legum de sceleribus multis accusatum absolvit,
& accusatores ejus morte damnavit, & eum
immunem dimisit. *Ibidem.*

Nimiam crudelitatem in Eleazarum illi ty-
ranni ab Antiocho missi exercuerunt, & simili-
ter in illos septem fratres, & eorum matrem.
Mach. 6. 7.

Videns Herodes, quod illufus esset a Magis,
iratus est valde, & mittens occidit omnes pue-
ros, qui erant in Bethlehem, & in omnibus
finibus ejus, a bimarum & infra. *Matth. 2.*

Sciebat Herodes Tetrarcha, Joannem Bap-
tistam esse virum justum & sanctum. Et tamen
ad petitionem unius meretricis, fecit eum in
carcere decollari. *Matth. 14. Marc. 6.*

Pilatus sciebat, quod Judæi per invidiam
tradidissent Dominum, & nullam causam pote-
rant invenire. Tamen ad eorum clamores, &
Hanopi Exempla. M m timens

timens perdere amicitiam Cæsaris, ipsum flagellatum tradidit voluntati eorum. *Matth. 27.*

Accesserunt quidam Pharisæorum ad Dominum Jesum dicentes: Exi, & vade hinc, quia Herodes vult te occidere. *Luc. 13.*

Herodes Tetrarcha multo tempore cupiebat videre Jesum, & viso eo gavifus est valde, & tamen sprevit illum cum exercitu suo, & illu-
sit, & indutum illum veste alba dimisit ad Pilatum. *Luc. 23.*

Misit Herodes rex Agrippa manus, ut affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem Jacobum fratrem Joannis. Videns autem, quia placeret Judæis, apposuit ut, apprehenderet & Petrum. *Act. 12.*

A quibusdam fuit Paulus mendaciter accusatus, pro eo, quod ipse spiritum Pythonicum eiecerat a quadam puella. Magistratus autem iusserunt eum & Sylam ejus socium virgis cædi, & in carcerem mitti, & pedes eorum ligno stringi. *Act. 16.*

Felix Præfes sperabat, quod pecunia ei daretur a Paulo, quem tenebat vincitum, propter quod frequenter accersens eum loquebatur cum eo. Successit autem ei Festus, & volens Felix gratiam præstare Judæis, reliquit Paulum vincitum: propterea Paulus compulsus est Cæsarem appellare. *Act. 24.*

U. & V.

Vana & stulta confidentia.

Vana & stulte nimium in se confidebant ædificatores turris Babel, quorum linguas merito confudit Dominus. *Gen. 11.*

Pharao & Egyptii in curribus & equis stulte confidentes, dum adversus Dominum persequerentur Hebræos, submersi sunt in mari rubro. *Exod. 14.*

Nimis in viribus suis confidentem Goliath gigantem occidit David adhuc puerulus. *1. Reg. 17.*

Nec minus vana fuit Holofernis in potentia & armis confidentia, dicentis, non esse Deum, nisi Nabuchodonosor, cujus tamen caput amputavit imbecillis femina. *Judith. 6. & 13.*

Qui confidunt in virtute sua, & in multitudine divitiarum gloriantur. Sequitur: & relinquent alienis divitias suas, & sepulchra eorum domus illorum in perpetuum. *Pf. 48.*

Qui confidit in divitiis suis, corruet: justi autem quasi virens folium germinabunt. *Prov. 11.*

Qui confidit in cogitationibus suis, impie agit. *Prov. 12.*

Qui confidit in corde suo, stultus est: qui autem graditur sapienter, ipse salvabitur. *Prov. 28.*

Stultissime in se confidebat, sive Lucifer, sive Nabuchodonosor, cui hæc verba adseribuntur: in cælum ascendam super astra, & exaltabo solium meum, &c. Unde merito illi responderetur, veruntamen ad infernum detraheris in profundum lacu. *Isa. 14.*

Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum, & a Domino recedit cor ejus. *Jer. 17.*

Væ, qui opulenti estis in Sion, & confidentis in monte Samaritæ, optimates, capita populorum, ingredientes pompaticæ domum Israel. *Amos 6.*

Stulta & inanis fuit confidentia Virginum fatuarum, quæ accensis lampadibus, non sumptulerunt oleum secum. Ideo audire meruerunt: Amen dico vobis, nescio vos. *Matth. 25.*

Petrus quoque nimium in se confidebat, cum dixit: etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor. *Matth. 26. Marc. 14.*

Item cum dixit: tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire. *Luc. 22.*

Difficile est confidentes in pecuniis in regnum cælorum introire, ait Dominus. *Marc. 10.*

Unde diviti illi, qui stultissime confidens in divitiis dicebat: anima, habes multa bona, posita in annos plurimos, requiesce, comede, bibe, epulare, responsum est: stulte, hæc nocte repe-

repetent animam tuam a te: & quæ parasti, ejus erunt? *Luc. 12.*

Nec etiam in operibus, quæ sunt de genere bonorum, si sint absque charitate, confidendum est. Non enim Phariseus, qui orans dicebat: jejuno bis in Sabatho, decimas do omnium, quæ possideo, descendit justificatus; sed publicanus, qui non audebat oculos ad cælum levare, sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus, propitius esto mihi peccatori. *Luc. 18.*

Verbum Dei auditum.

Aron locutus fuit omnia verba, quæ dixerat Dominus ad Moysen. Et credidit omnis populus, audieruntque, quod visitasset Dominus filios Israel, & proni adoraverunt. *Exod. 4.*

Dixit Moyses coram Domino: Ecce filii Israel non me audiunt, & quomodo audiet Pharaos? *Exod. 6.*

Cunctus populus dixit Moysi una voce: Omnia verba Domini, quæ locutus est, faciemus. Et paulo post assumens Moyses volumen fœderis, legit audiente populo, qui dixerunt: Omnia, quæ locutus est, faciemus. *Exod. 24.*

Eglon, rex Moab, sedebat in æstivo cœnaculo, & dixit ad eum Aod: Verbum Dei habeo ad te. Qui statim surrexit de throno, quasi reverentiam exhibens Verbo Dei. *Judic. 3.*

Bene docuit Samuelem Heli, ut diceret Domino loquenti sibi: Loquere Domine, quia audit servus tuus. *1. Reg. 3.*

Achab rex Israel nolebat audire Michæam prophetam Domini, quia non prophetabat bonum, sed malum. Vocatus tamen Michæas dixit ei: Audi sermonem Domini. 3. Reg. 22.

Esdras attulit librum legis, & legit in eo aperte, de mane usque ad mediam diem, & aures omnis populi erant erectæ ad librum. Et sequitur: Flebat omnis populus, cum audiret verba legis. 2. Esd. 8.

Respondens Job Domino dixit: Auditum auri audivi te, nunc autem oculus meus videt te. Idcirco me reprehendo, & ago pœnitentiam in favilla & cinere. Job. 42.

Factum est verbum Domini ad Jeremiam: Noli subtrahere verbum Dei, si forte audiant, & avertatur unusquisque a via sua mala, & pœniteat me mali, quod cogito facere eis propter malitiam studiorum eorum. Jer. 26.

Dixit Dominus Ezechiel: Vade ad domum Israel, & loqueris verba mea ad eos. Sequitur: Domus Israel noluit audire te, quia nolunt audire me. Ezech. 3.

Verbum Jonæ pervenit ad regem Ninive, & furrexit de folio suo, & abiecit vestimentum suum a se, & indutus est sacco, & sedit in cinere. Jonæ 3.

Herodes Tetrarcha metuebat Joannem Baptistam, & custodiebat eum: & auditu eo, multa faciebat, & cum libenter audiebat. Marc. 6.

Maria soror Marthæ, sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius, & audivit tandem

tandem Dominum dicentem: Maria optimam partem elegit &c. Luc. 10.

In fine sermonis in monte, dixit Dominus: Omnis qui audit verba mea, & facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui ædificavit domum suam supra petram. Matth. 7.

Cum turbæ irruerent in Dominum Jesum, ut audirent verbum Dei, sedens docebat de navicula turbas: Petrus cum sociis, deductis ad terram navibus, iis relictis, ipsi cum sociis secuti sunt Dominum. Luc. 5.

Extollenti vocem mulieri, & dicenti: Beatus venter, qui te portavit: Respondit Dominus: Quinimo beati, qui audiunt verbum Dei, & custodiant illud. Luc. 11.

Instante dominica passione, legitur: Erat docens quotidie in templo: Et post pauca: Omnis populus suspensus erat, audiens illum. Luc. 19.

Duo discipuli Domini Jesu, cuntes in castellum, nomine Emanus, loquentes ad invicem de iis, quæ tempore dominicae passionis acciderant, meruerunt habere societatem illius, de quo loquebantur. Luc. 24.

Facto sermone ad plebem in die Pentecostea post adventum Spiritus sancti, dicitur: His auditis, compuncti sunt corde, & dixerunt ad Petrum, & ad reliquos Apostolos: Quid faciemus viri fratres? Et baptizati sunt circiter tria millia hominum. Act. 2.

Post sanationem claudi, & sermonem Petri, sequitur: Multi, qui audierunt verbum, cre-

diderunt. Et factus est numerus virorum circiter quinque millia hominum. *Act. 4.*

Convocantes duodecim Apostoli multitudinem discipulorum, dixerunt: Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministrare pauperum viduarum. Nota tamen, quod illæ mensæ erant pauperum viduarum. Per quod datur intelligi, quod opus prædicationis verbi Dei præferret operi misericordiæ corporalis. *Act. 6.*

Non poterant resistere Judæi sapientiæ & spiritui, qui per beatum Stephanum loquebatur. *Act. 6.*

Philippus descendens in civitatem Samariæ, prædicabat illis Christum. Intendebant autem turbæ his, quæ a Philippo dicebantur, unanimiter audientes. *Act. 8.*

Aperiens Philippus os suum, evangelizavit Eunucho Jesum, & venientes ad quandam aquam, confessus est Eunuchus se credere, & baptizavit eum. *Ibidem.*

De Saulo, quem Dominus Jesus excæcaverat corporaliter, & illuminaverat spiritualiter, dixit ipse in visu Ananiæ: Vade, quoniam vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus. *Act. 9.*

Noluit Dominus instruere Cornelium per angelum, sed mandavit ei, ut accersiret Simonem Petrum, & ille doceret eum, & diceret, quid eum facere oporteret. *Act. 10.*

Loquente Petro, cecidit Spiritus sanctus super omnes, qui audiebant verbum illius. *Ibidem.*

Audie-

Audiebant gentes, quod Judæi repellabant verbum Dei, & quod Paulus & Barnabas volebant prædicare eis, & gavisi sunt, & crediderunt, quotquot erant præordinati ad vitam æternam. *Act. 13.*

Factum est Iconii, ut Paulus & Barnabas ingrederentur synagogam. & loquerentur, ita ut crederet Judæorum & Græcorum copiosa multitudo. *Act. 14.*

Quædam mulier, nomine Lydia, purpuraria audivit Paulum loquentem, cujus cor Dominus aperuit, & baptizata est cum domo sua. *Act. 16.*

Cum audissent Athenienses Paulum loquentem de resurrectione mortuorum, quidam iridebant, quidam vero dixerunt: audiemus te de hoc iterum. Sic Paulus exivit de medio eorum. Quidam vero adherentes ei crediderunt, in quibus Dionysius Arcopagita, & mulier nomine Damaris, & alii cum eis. *Act. 17.*

Mansit Paulus Ephesi per biennium, quotidie disputans in schola tyranni cujusdam, ita ut omnes, qui habitabant in Asia, audirent verbum Dei. *Act. 19.*

Postquam rex Agrippa audierat Paulum, dixit ei: In modo suades me Christianum fieri. *Act. 26.*

Veniens Paulus Berrhæam, intravit synagogam Judæorum, & quidam susceperunt verbum cum omni aviditate, quotidie scrutantes scripturas, si hæc ita se haberent. Et multi crediderunt ex eis. *Act. 17.*

M m 5

Ver-

Verbum Dei prædicatum, & bonæ adhortationes.

Cain admonitus exteriori voce Dei, ab accepta iniquitate non desistit. Hinc patet, quod exterior exhortatio sine interiore parum est efficaciæ. *Gen. 4.*

Juſtus Loth pie admonebat Sodomitas dicens: Nolite quaſo fratres mei, nolite malum hoc facere: cui illi contumaciter reſponderunt: Recede illuc. Hinc patet, quod perverſi difficile corriguntur. *Gen. 19.*

Bene ſucceſſit Jacob, qui acquievit conſilio matris ſuæ. *Gen. 27.*

Audiens Ruben iniqua fratrum verba contra Joſeph, dixit: Non interficiamus eum, nec effundamus ſanguinem ejus. Judas etiam conſultuit, quod non occideretur, ſed venderetur, & ſic ſaltem minus malum committeretur. *Gen. 37.*

Soror Moyſi bene ſuaſit filiaæ Pharaonis, ut mulier Hebræa pro nutriendo parvulo vocaretur. *Exod. 2.*

Ad utilitatem populi & alleviationem Moyſi, bene conſultuit ei Jethro, ut minores judices conſtitueret in populo. *Exod. 18.*

Bona exhortatione Abigail converſus eſt David a propoſito fundendi ſanguinem Nabal. *1. Reg. 25.*

Bonum conſilium dedit Abner Aſaeli ſe ſequenti, dicens: Noli me ſequi, ne compellar te confodere in terram. Quod quia audire contempſit, ab eodem occiſus eſt. *2. Reg. 2.*

Con.

Conſilium bonum dederunt ſeniores Roboam filio Salomonis. Ille vero in malum ſuum acquievit conſilio juniorum. *3. Reg. 12.*

Cum Naaman Syrus ad verbum Eliſæ abiret indignans, ſervi ſui ſuaſerunt ei, ut Prophetæ mandatum impleret, quorum moniſtis acquievit. *4. Reg. 5.*

Quamdiu vixit Jojada Pontifex, qui bene inſtruebat Joas regem Juda, tamdiu fuit ille bonus: quo mortuo, factus eſt peſſimus. *4. Reg. 12. 2. Paral. 25.*

Perrexerunt curſores cum epistoſis, ex regis Ezechiaæ imperio & principum ejus, in univerſum Iſrael & Judam, prædicantes: Filii Iſrael revertimini ad Dominum Deum Abraham, & Iſaac, & Iſrael, & revertetur ad reliquias, quæ effugerunt manus Aſſyriorum. *2. Paral. 30.*

Ædificantibus Judæis templum, reverſis de Babylone, exhortabantur, & adjuvabant eos Aggæus & Zacharias Prophetæ. *1. Eſd. 5.*

Deſiderans Neemias ædificare in Jeruſalem murum, dixit optimatibus & magiſtratibus: Surgamus & ædificemus. Et confortatæ ſunt manus eorum in bono. *2. Eſd. 2.*

Ad exhortationem Neemia ii, qui uſuras accipiebant a populo, & acceptas reddere, & ultra non accipere conſenſerunt. *2. Eſd. 5.*

Tobias, in captivitate poſitus, pergebat per omnes qui erant in captivitate, & monita ſalutis dabat eis. Item bene prædicavit filio ſuo. *Cap. 4. & 14. Tob. 1.*

Bene

Bene cessit Tobie, quia Raphaelis, quem hominem putabat, consiliis acquievit. Specialiter in extractione piscis, & in petendo uxorem, & de matrimonio habendo cum ea. *Tob. 6.*

Parentes Saræ Tobie junioris monuerunt eam, honorare soceros, diligere familiam, gubernare domum, & seipsam irreprehensibilem exhibere. *Tob. 10.*

Judith bonam exhortationem fecit populo, arguens, quod indiscrete ordinatum erat, & docens, quid faciendum esset. *Judith. 8.*

Efficaciter persuasit Mardocheus Esther, ut cum periculo suo ingrederetur ad regem, precatura pro salute gentis suæ. *Esth. 4.*

Post ostensam Isaie mirabilem visionem, dixit ipse Propheta: Væ mihi, quia tacui. Et postea, quando labia sua cum calculo de altari sumpto vidisset mundata, dixit Domino querenti, quem mitteret ad populum: Ecce ego, mitte me. *Isai. 6.*

Dixit Dominus eidem: Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, annuncia populo meo scelera eorum, & domui Jacob peccata eorum. *Isai. 58.*

Jeremias primo excusavit se a prædicatione, & postea divinæ voluntati acquievit. *Jer. 1.*

Abimelech Æthiops dixit Sedecie regi Juda: Domine mi rex, male fecerunt viri isti tui omnia, quæcunque perpetraverunt contra Jeremiam prophetam, mittentes eum in lacum. Et præcepit ei rex: Leva eum de lacu, antequam moriatur. *Jer. 38.*

Factum

Factum est verbum Domini ad Jonam, dicens: Surge & vade in Ninivem, & prædica in ea prædicationem, quam loquar ad te. *Jon. 1. & 2.*

Bonum consilium dedit Daniel Nabuchodonosor regi Babylonis, dicens: Consilium meum tibi placeat, & peccata tua elemosynis meam. *Dan. 4.*

Moriturus Mathathias filios suos efficaciter adhortatus est ad agendum viriliter pro lege Dei. *1. Mach. 2.*

Judas Machabæus pugnaturus exhortabatur, & etiam animabat populum suum in sermonibus bonis. Et specialiter 15. cap. ubi dicitur, quod singulos armavit, non clypei, & hasta munitione vincere, sed sermonibus optimis & exhortationibus. *1. Mach. 3. 4. & 8.*

Cum primus septem illorum fratrum in sartagine torreretur, cæteri una cum matre se hortabantur mori fortiter, dicentes: Dominus aspiciet veritatem, & consolabitur in nobis. Et specialiter ipsa mater mirabiliter & efficaciter exhortabatur filios suos. *2. Mach. 7.*

Joannes Baptista multa exhortans, evangelizabat populo. *Lucæ 3.* De quibus nonnulla tanguntur capite primo ejusdem. Cujus exhortatio ita efficax erat, ut non solum multi baptizarentur, confitentes peccata, sed & ipse Herodes audito eo multa faciebat, & libenter eum audiebat. *Marc. 1. & 6.*

Misit Dominus discipulos suos dicens: Euntes, prædicate, dicentes: Quia appropinquavit regnum

regnum caelorum. Simile habetur. *Marci 16. Matth. 10.*

Petrus Apostolus in die Pentecostes tam efficaciter prædicavit, quod baptizabantur una die 3000. hominum. Et alia vice similiter ad prædicationem ipsius factus est numerus credentium quasi 5000. *Act. 2.*

Ministrantibus & jejunantibus prophetis & doctoribus, qui erant Antiochiæ, dixit Spiritus sanctus: Segregate mihi Paulum & Barnabam. Sequitur: Ipsi quidem missi a Spiritu sancto, prædicabant verbum Dei in synagogis Judæorum. *Act. 13.*

In domo Cornelii prædicante Petro, cecidit Spiritus sanctus super omnes, qui audiebant verbum Dei, & iussit eos baptizari. *Act. 10.*

Reversi sunt Paulus & Barnabas Lystris Iconium, & Antiochiam, confirmantes animas discipulorum, exhortantes, ut permanerent in fide. *Act. 14.*

Cum Paulus victus coram Agrippa Rege & Festo Præside causam diceret, Agrippa dixit ei: In modico suades me Christianum fieri. *Act. 26.*

Factum est Iconii, ut Paulus & Barnabas introirent in synagogam Judæorum, & loquerentur. ita ut crederent Judæorum & Græcorum copiosa multitudo. *Act. 14.*

Viso per noctem Paulo visa est: Vir Macedo quidam erat stans & deprecans, dicens: Profectus in Macedonium succurre nobis. *Act. 16.*

Sequi-

Sequitur: Ut ætatem visum vidit, statim quæsitivum proficisci in Macedonium, certi facti, quod vocasset nos Dominus ad evangelizandum eis. *Act. 18.*

Multi Corinthiorum audientes Paulum prædicantem, prædicationem credebant & baptizabantur. Dixit autem Dominus nocte Paulo per visionem: Noli timere, sed loquere: ne taceas, quia ego sum tecum, & nemo apponet, ut noceat tibi. *Act. 18.*

Apollo vir Judæus Alexandrinus genere erat, edoctus viam Domini, fervens Spiritu loquebatur, & docebat diligenter ea, quæ sunt Jesu. *Eodem.*

Apud Ephesum Paulus intrans in synagogam Judæorum cum fiducia loquebatur, disputans & suadens de regno Dei. *Act. 19.*

Quadam die, cum in crastinum profecturus sermonem protraxisset usque ad mediam noctem, quidam adolescens oppressus somno cecidit de fenestra, & sublatus est mortuus. Ad quem cum descendisset Paulus, & suscitasset eum, rursus ascendit, & allocutus est eos usque in lucem, & sic profectus est. *Act. 20.*

Recessurus Paulus de Asia dixit majoribus natu: Per triennium non cessavi die ac nocte cum lacrymis, monens unumquemque vestrum. *Act. 20.*

Veri-

Veritas odium pariens.

Balaac rex Moab multum dolebat, quando Balaam bona dicebat de filiis Israel, licet essent vera. Nec eum honoravit, sicut honorasset si ei placencia verba dixisset: Decreveram quidem honorare te &c. *Num. 24.*

Jonathas filius Gedeonis fugit a facie Abimelech, cum dixisset verum de eo, & de illis, qui male eum elegerunt. *Judic. 9.*

Iratus est Saul contra Jonatham filium suum, quia ille excusabat David, qui vere innocens erat erga ipsum Saul. *1. Reg. 20.*

Achab oderat Michaam prophetam, quia ille dicebat veritatem sibi: Ego odi eum (inquit) quia nunquam prophetat mihi bonum, sed malum. *3. Reg. 22.*

Cum increpasset Ananias propheta Asa regem Juda, quia confusus erat in Benadab rege Syriæ, iratus est Asa, misitque videntem in nervum. *2. Paral. 16.*

Ad imperium regis Joas, lapidatus est Zacharias filius Jojadæ, qui regem & principes arguebat, pro eo, quod Dominum reliquissent. *2. Paral. 24.*

Cum dixisset Achior magnaia, quæ fecerat Deus filii Israel, & magnam esse ejus potestatem, irati sunt omnes magnates Holofernis, & cogitabant interficere eum. Holofernes etiam indignatus est vehementer. *Judith. 5, 6.*

Clau.

Claust Jeremiam prophetam in domum carceris Sedecias rex Juda, dicens: Quare vaticinarius? dicens: Hæc dicit Dominus. *Jer. 32.*

Cum legisset Baruch verba, quæ scripserat ex ore Jeremiæ coram Joachim rege Juda, fecit rex in ignem projici volumen. Quia dicebatur ibi veritas, de civitate Jerusalem capienda. Et præcepit rex Baruch & Jeremiam comprehendendi, sed Deo nolente, tunc non fuerunt inventi. *Jer. 36.*

Postmodum verò, cum iterum prophetaret captivonem civitatis, missus fuit in lacum, ubi non erat aqua, sed lutum. Et descendit Jeremias in cœnum. *Jer. 38.*

Pro eo, quod Daniel probavit Bel, & draconem non esse Deos, Babylonii convenerunt adversus regem, & procuraverunt Daniele mitteri in lacum leonum. *Dan. 14.*

Ex bonis & veris sermonibus Eleazari hi, qui eum trahebant ad supplicium, & paulo ante fuerant mitiores, conversi sunt in iram. *2. Mach. 6.*

Quia Joannes Baptista dicebat Herodi: Non licet tibi habere uxorem fratris tui, fecit eum Herodes incarcerari, & postea decollari. *Matth. 24. Marci. 6.*

Cum Dominus increparet de multis hypocritas & Phariseos, ceperunt illi graviter insistere, & os ejus opprimere, de multis insidiantes ei, & quærentes rapere aliquid ex ore ejus. *Luc. 11.*

Hanapi Exempla.

N o

Phari-

Pharisæi cæco nato, a Domino illuminato, maledixerunt, & extra synagogam eiecerunt, pro eo, quod veritatem constantissime fatebatur. *Joan. 9.*

Principes sacerdotum, audientes verba Apostolorum, de doctrina Christi, discabantur, & cogitabant interficere illos, & cæcis denuntiaverunt, ne amplius loquerentur in nomine Domini Jesu. Et illi ibant gaudentes a conspectu concilii. *Act. 5.*

Audientes Judæi beati Stephani verba, discabantur cordibus suis, & stridebant dentibus in eum. Et eicientes eum extra civitatem, lapidabant. *Act. 7.*

Multos & magnos habuit adversarios beatus Paulus, pro verbis veritatis & sobrietatis, quæ ipse hominibus loquebatur. *Act. 9.*

Item ad Galatas. Ergo inimicus factus sum vobis verum dicens? *Gal. 4.*

Vigilantia.

Quam vigilans fuerit Jacob in servitio Laban, testatus est his verbis: die noctuque æstu urebar & gelu, fugiebatque somnus ab oculis meis. Sicque per viginti annos servivi tibi. Docemur hoc exemplo, quam vigilans quisque debeat esse in servitio Dei, præsertim si sit pastor animarum. *Gen. 21, 40.*

Cherubin, quos vidit Ezechiel juxta curram gloriæ Domini, pleni erant oculis. Item & quatuor illa animalia, quæ vidit Joannes in

cir-

circuitu sedis, plena erant oculis ante & retro. Debent nempe omni ex parte vigilare, qui volunt Deo servire, & ad ejus gloriam pervenire. *Ezech. 10. Apoc. 4.*

Causa, ob quam David cecidit in peccatum adulterii, fuit defectus sufficientis vigilantia. *2. Reg. 11.*

Monet nos Salomon: Omni custodia serva cor tuum, quoniam ex ipso vita procedit. Si ipse hoc monitum observasset, non tam turpiter peccasset. *Prov. 4, 23.*

Ut nos Dominus excitaret ad vigilantiam, proponit exemplum tum illorum hominum, qui vixerunt tempore Noe, tum Sodomitaram. Illi enim nullo modo invigilabant sibi ipsis, & suæ salutis, sed edebant, & bibebant &c. donec repente super illos venit diluvium, super hos ignis de caelo. *Luc. 17, 26. &c.*

Virgines fatuæ ob defectum vigilantia non fuerunt admixtæ a sponso ad nuptias, sed clausa illis fuit janua. *Matth. 25.*

Cum dormirent homines, venit inimicus, & superfeminavit zizania in mediotriticis. Quam multa vitiorum zizania seminantur & cresunt in homine, si anima non vigilet: quam multa in civitate, & Republica, si Superiores & magistratus dormiunt. *Matth. 13.*

Cur semper debeamus vigilare, rationem dat Christus Dominus. Vigilate, ait, quia nescitis, qua hora Dominus vester venturus sit. Illud autem scitote, quoniam si sciret pater familias, qua hora fur venturus esset, vigilaret

N n 2

uti

utique, & non sineret perfodi domum suam, Ideo & vos estote parati: quia qua nescitis hora filius hominis venturus est &c. *Matth. 24, 42. &c.*

Monuit Dominus discipulos in monte Oliveti: vigilate, & orate, ut non intretis in tentationem. Petrus, quia huic monito non est obsecutus, illa adhuc nocte a tentatione fuit victus. *Matth. 26, 41.*

Episcopo Sardis iussit Christus Joannem scribere: Esto vigilans. Si non vigilaveris, veniam ad te tanquam fur. *Apoc. 3.*

Unitas, & consensus communis.

Ex uno homine Deus humanum genus constituit, ad commendandum hominibus. quam ei grata sit etiam unitas in pluribus. Unde Augustinus libro 12. de civitate Dei ait: Factus est unus, sed non relictus est solus. Nihil enim est, quod commodius contra vitium discordiæ vel cavendum, cum nondum existeret, vel sanandum, cum extitisset, natura loqueretur humana, quam recordationem illius parentis, quem propterea Deus creare voluit unum, de quo multitudo propagaretur, ut hac admonitione etiam in multis concors unitas servaretur. *Augustinus lib. 12. de civitate Dei cap. 22.*

Populus filiorum Israel in deserto multum fuit unanimis & voluntarius ad recipiendam legem: etiam auditis a Moysè verbis legis, respondit cunctus populus una voce: Omnia ver-

ba

ba Domini quæ locutus est, faciemus. *Exod. 19.*

Ad faciendum opus tabernaculi Domini & sacras ministrorum vestes, obtulit omnis multitudo filiorum Israel omnia necessaria, mente promptissima atque devota. *Exod. 15.*

Congregati sunt pariter omnes filii Israel, quasi vir unus, videlicet ad vindicandum flagitium in Gabaa Benjamin erga uxorem Levitæ commissum. *Judic. 20.*

Invasit timor Domini populum, & egressi sunt, quasi vir unus, ad succurrendum fratribus suis in Jabes Galaad obsessis. *1. Reg. 11.*

Venerunt universæ tribus Israel ad David in Hebron, & unxerunt eum in regem super illos. *2. Reg. 5.*

Convenit ad regem Salomonem universus Israel, & tunc fuerunt arca & vasa sanctuarii delata in templum, & ipsum solemniter dedicatum. *1. Reg. 8.*

Congregatus est omnis populus, quasi vir unus, in Jerusalem, ad reedificandum templum, quod fuerat a rege Babylonis destructum. *1. Esd. 3.*

Congregatus est omnis populus, quasi vir unus, ad plateam, & dixerunt Esdræ, ut afferret librum legis Domini. *2. Esd. 8.*

Cum exposuisset Achior universa, quæ dixerat Holofernes, omnis populus communi lamentatione & fletu unanimes preces suas Domino effuderunt. *Judith. 6.*

Post mortem Judæ congregati sunt omnes amici ejus, & dixerunt Jonathæ fratri ejus: Ex quo frater tuus defunctus est &c. Nunc itaque te eligimus pro eo esse nobis principem & ducem ad bellandum bellum nostrum. 1. *Mach. 9.*

Auditis sermonibus Simonis, accensus est spiritus populi simul, & voce magna dixerunt: Tu es dux noster loco Judæ & Jonathæ. 1. *Mach. 13.*

Post ascensionem Domini omnes discipuli erant perseverantes in oratione cum mulieribus & Maria matre Jesu, & sic invenit eos Spiritus sanctus. *Act. 1. & 2.*

Omnes, qui credebant, pariter erant recepto Spiritu sancto, & habebant omnia communia, unanimiter perdurantes in templo, & frangentes circa domos panes. *Eodem.*

Cum audissent discipuli de sanatione claudi, & responsione Petri & Joannis ad magistratus plebis, unanimiter levaverunt vocem, & dixerunt: Domine, qui fecisti caelum & terram, da servis tuis &c. *Act. 4.*

Punitis ad vocem Petri terribiliter Anania & uxore ejus Saphira, factus est timor magnus in universa terra, & erant omnes unanimiter in porticu Salomonis. *Act. 5.*

Multitudinis credentium erat cor unum, & anima una, nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia. *Act. 4.*

Votum.

Jacob vadens ad domum Laban avunculi sui post offensam sibi a Domino visionem, vovit votum dicens: Si fuerit Dominus mecum. *Gen. 28.*

Rex Arad pugnavit contra Israel, & victor existens tulit ex eo prædam. At Israel voto se obligavit Domino, & postea vicit eum. *Num. 21.*

Pugnaturus Jephthe contra filios Ammon, votum vovit Domino dicens: Si tradideris filios Ammon in manus meas. *Judic. 11.*

Oravit Anna Dominum hians largiter, & votum vovit, dicens: Domine exercituum, si dederis mihi sexum virilem, dabo eum Domino. 1. *Reg. 1.*

Abfalon volens rebellare patri suo David, dixit ad David: Vadam & reddam vota mea, quæ vovi Domino in Hebron. Vovens vovit servus tuus cum esset in Gestur Syria, dicens: Si reduxerit me Dominus in Jerusalem, sacrificabo Domino. 1. *Reg. 15.*

Asa rex Juda, ea quæ voverat pater suus obtulit in domum Domini, argentum, aurum, vasorumque diversam suppellectilem. 2. *Paral. 15.*

Lætatus est populus, cum vota sponte promitteret, quia corde toto offerebant ea Domino, sed & David rex lætatus est. 1. *Paral. 29.*

Filii Israel & Juda obtulerunt decimas, quas voverant Domino. 2. *Paral. 31.*

Rex Artaxerxes præcepit Esdræ & populo, ut ferrent munera Domino Deo Israel, quæ voverant &c. 3. *Esd.* 8.

Omnis populus post victoriam venit in Jerusalem adorare Dominum, & obtulerunt omnes holocausta, vota, & promissiones suas. *Judith.* 16.

Viri, qui erant in navi, ubi fuit Jonas propheta, timuerunt timore magno, & immolaverunt hostias Domino. *Jonæ* 1.

Heliodorus volens ararium spoliare, & deposita de templo auferre, fuit virtute divina graviter flagellatus. Deinde sanatus per orationem Oniæ, hostia Deo oblata, & votis magnis promissis, repedavit ad regem. 2. *Mach.* 3.

Postquam percussus fuit a Deo Antiochus gravissima & insanabili plaga, pollicitus est Judæis, templo Jerusalem mirabilia se facturum. 2. *Mach.* 9.

Beata Virgo Maria virginitatem vovisse videtur, per hoc, quod ait: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? *Luc.* 1.

Crudele votum & impium fecerunt illi Judæi, qui accedentes ad principes sacerdotum dixerunt: Devotione devovimus nos nihil gustaturos, donec occidamus Paulum. *Act.* 23.

Z.

Zelus bonus.

Sciebant filii Jacob ob stuprum Dinæ sororis per Sichem oppressæ. *Gen.* 34.

Audiens Moyses voces cantantium, & videns vitulum & choros, iratus est valde, & projecit tabulas, confregit eas. Et nota, quam graviter punivit populum, pro quo tam fideliter & instanter oraverat ante Deum. *Exod.* 32.

Multum placuit Deo zelus Phinees filii Eleazari, quando percudit virum cum muliere Madianite: licet essent magni & nobiles. *Num.* 25.

Præcepit Josue Achan lapidari, & totam ejus suppellectilem comburi, quia tulerat de anathemate Jericho. *Josue* 7.

Cum audissent filii Israel, filios Ruben & Gad ædificasse sibi altare, convenerunt omnes contra eos, & dimicare voluerunt. *Josue* 22.

Congregati sunt omnes filii Israel, quasi vir unus, ad vindicandum gravissimum scelus, quod commiserant viri de Gabaa Benjamin pro usore Levitæ. *Judic.* 19. & 20.

Confidenter arguit Elias errantem populum, & sacerdotes Baal fecit occidi. 3. *Reg.* 18.

Reprehenfus est Achab, eo quod Benadab regem Syriae, virum morte dignum, indifferete vivum permisit abire. 3. *Reg.* 20.

Quamvis rex Israel Jehu specialiter fuit malus, tamen multum commendatur, eo quod semen domus Achab deletit, & prophetas Baal occidit, & aedem ipsius Baal destruxit. 4. *Reg.* 10.

Spiritus Domini induit Zachariam filium Jojadae, & stetit in conspectu populi sculptilibus fervientis, & dixit: Quare transgredimini praeceptum Domini? quod vobis non proderit: & dereliquistis Dominum, ut derelinqueret vos. 2. *Paral.* 24.

Audiens Esdras sacerdos, Judaeos cum gentibus matrimonia copulasse, miro modo doluit, & gemens ac ejulans, signa doloris ostendit. 1. *Esd.* 9.

Videns Nehemias Judaeos ducentes uxores alienigenas, objurgavit eos, & maledixit, & verberavit aliquos & decalcavit. 2. *Esd.* 13.

Surrexit Mathathias & dixit: Vae mihi! ut quid natus sum videre contritionem populi mei? Sequitur postea de illius zelo ferventissimo, & mirabili probitate, quando trucidavit hominem super aram idolis immolantem. 1. *Mach.* 2.

Onias summus pontifex restitit viriliter Simoni, qui volebat iniquum quid in civitate moliri. 2. *Mach.* 3.

Miro fervebat zelo Joannes Baptista, quando dicebat: Progenies viperarum: quis demon-

stra-

stravit vobis fugere venturam iram? Simul & quando Herodem increpabat. *Matth.* 3. & 14.

Dure increpabat Dominus Scribas & Phariseos, hypocritas, & specialiter *Matth.* 23. Ubi dixit eis septies: Vae vobis &c.

Sciens Dominus Jesus Phariseos ipsum nequiter observare, circumspiciens eos cum ira, contristatus est super caecitate cordis ipsorum, dixitque: Vos ex patre diabolo estis. *Joan.* 8.

Pluries ejecit Dominus vendentes & ementes de templo, quandoque cum duro verbo: Domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum. *Joan.* 2. *Luc.* 19.

Grandi zelo successus est Petrus in Ananiam & Saphiram, quando vidit, quod fraudaverant aliquid de pretio agri. *Act.* 5.

Ex ardenti zelo proveniebat sermo, quem dixit Stephanus Judaeis: Dura cervice, & incurvum cordis & auribus, semper resistitis Spiritui sancto. *Act.* 7.

Resistente Paulo & Barnaba Bariesu pseudo-propheta, dixit Paulus: O plene omni dolo, & omni fallacia, fili diaboli, & inimice omnis justitiae, non desinis subvertere vias Domini rectas? *Act.* 13.

Cum Paulus praedicaret Athenis, incitabatur spiritus ejus, videns idololatriam deditam civitatem. *Act.* 17.

Spe-

Specialiter apparet fervens zelus Pauli in epistola ad Galatas c. 5. ubi arguebat, increpabat, obsecrabat. Similiter ad Romanos nono. Secunda Corinthiorum undecimo, & ad Hebræos primo &c.

Zelus indiscretus.

Videns Josue famulus Moyli duos homines in castris prophetantes, dixit: Domine mi Moyse, prohibe illos, at ille, quid (inquit) amularis pro me? *Num. 11.*

Abisai Sarujæ voluit amputare caput servi maledicentis David, persecutionem Absalon patienti. Sed non permisit David, ut aliquid mali inferretur illi. *2. Reg. 16.*

Filii prophetarum coegerunt Elifæum, ut mitteret viros ad quærendum Dominum suum, ne forte Spiritus Domini projecisset eum in unum montium, aut in unam vallium. *4. Reg. 2.*

Jonas fugere voluit a facie Domini, quando præcepit ei prædicare Ninivitis. Et postmodum doluit, quando vidit quod civitas juxta interitum, quem prædixerat, non ruebat. *Jona 1, 4.*

Cum ostendisset Dominus discipulis, oportere eum multa pati a principibus Judæorum, & occidi, Petrus cepit increpare illum dicens: Absit a te Domine, non erit tibi hoc. *Matth. 6. & 16.*

Multum zelabant Pharisei pro observatione sabbati, quando videbant Dominum die illo curantem infirmos. *Luc. 6. & 13.*

Item

Item quando videbant discipulos spicas velentes, & manibus confricantes. *Matth. 12. Marc. 2.*

Scribæ & Pharisei amplius zelabant pro traditionibus suis, quam pro divinis mandatis. *Marc. 15. Mach. 7.*

Item pro auro templi populus plus zelabat quam pro ipso templo: & pro donis altaris, plus quam pro ipso altari. *Matth. 23.*

Oblati sunt Domino parvuli, ut manus eis imponeret & oraret. Discipuli autem increpabant eos. Jesus autem ait: Sinite parvulos venire ad me. *Matth. 19. Marc. 10.*

Cum effudisset Maria pretiosum unguentum super caput Domini, quidam discipuli indigne ferebant, & fremebant in eam, de perditione unguenti. *Marc. 14.*

Joannes Apostolus prohibuit quendam ejicientem dæmonia in nomine Domini Jesu, eo quod non sequebatur eos cum aliis discipulis, & ait ad illum Jesus: Nolite prohibere; qui enim non est adversum nos, pro nobis est. *Luc. 9.*

Audientes Jacobus & Joannes, quod Samaritani non reciperent nuncios Domini, ajunt: Domine, vis dicamus, ut ignis de caelo descendat, & consumat illos. Et conversus Dominus increpavit illos, & dixit: nescitis, cujus spiritus estis. *Ibidem.*

Arguit Dominus Petrum, qui amputaverat aurem servo principis sacerdotum, eo quod tunc Christi non erat tempus potentæ ostenden-

den.

dendæ, sed patientiæ exhibendæ. *Matth.* 26.
Luc. 22.

Apparet discipulos Joannis Baptistæ zelasse contra Dominum pro magistro, quando dixerunt ei: Rabbi, qui tecum erat trans Jordanem, hic baptizat, & omnes veniunt ad eum. Joannes autem optime respondit eis. *Joan.* 3.

Cum afferrentur de civitatibus vicinis diversi infirmi, & a Petro curarentur, exurgens princeps sacerdotum, & omnes qui cum illo erant, repleti sunt zelo. *Act.* 5.

Emulator erat patrum traditionum Paulus supra multos coetaneos suos, quando devastabat ecclesiam, per domos intrans, & trahens viros ac mulieres, & tradebat in custodiam. Unde accepit literas a principe sacerdotum ad synagogam, quæ erat Damasci, ut si quos inveniret ibi, qui invocarent nomen Christi, vivos perduceret in Jerusalem. *Act.* 8, 9.

Videntes Judæi, quod pene universa civitas convenerat audire verbum Dei, quod Paulus & Barnabas prædicabant, repleti sunt zelo, & contradicebant iis, quæ a Paulo dicebantur, blasphemantes. *Act.* 13.

Venienti Jerosolymam Paulo, dixerunt ei fratres: Quot millia sunt in Judæis qui crediderunt? & omnes emulatores legis sunt. Et de talibus dicit Paulus: Testimonium quidem perhibeo illis, quod æmulationem quidem Dei habent, sed non secundum scientiam. *Act.* 21.
Rom. 10.

INDEX
OMNIUM MATERIARUM,
QUÆ
IN HOC OPERE CONTINENTUR.

A.	Altaria erecta.	17
	Ambitio.	18
A bnegatio sui ipsius.	Amicitia.	21
	Fol. I	
Abstinencia & sobrietas.	Amor Dei, <i>vide</i> Dilectio Dei.	
Acceptatio munerum, <i>vide</i> munerum acceptatio.	Amor proprius.	24
Acceptatio personarum.	Amor proximi, <i>vide</i> Dilectio proximi.	
Accusatio falsa.	Angeli boni.	26
Acedia & negligentia.	Animæ rationalis immortalitas, <i>vide</i> Immortalitas animæ &c.	
	Apparitiones.	30
Adoratio Dei, <i>vide</i> Cultus Dei.	Aspectus incautus, <i>vide</i> Oculorum custodia.	
Adversitas, <i>vide</i> Tribulatio.	Astutia, & calliditas mala.	36
Adulatio.	Avaritia.	42
Affectio carnalis.		42
	Avi-	